

Keit Kasemets
Riigikantselei

Teie: 08.04.2026 nr RK/26-0417/-1K

Meie: 24.04.2026 nr 1-7/121-2

Vastuskiri Eesti Julgeolekupoliitika aluste täiendamiseks.

Siseministeerium esitab oma tähelepanekud ja ettepanekud Riigikantselei poolt kooskõlastusele saadetud „Eesti julgeolekupoliitika alused“ eelnõule ja seletuskirjale.

1. Eesti julgeolekupoliitika aluste eelnõus ei ole üheselt sisustatud/defineeritud **julgeoleku mõiste**. Dokumendis kirjeldatakse, mida Eesti kaitseb, mis on julgeolekupoliitika eesmärk ja alused. Samuti on seletuskirja lõpus toodud hulk mõisteid, kuid ka seal ei ole esitatud julgeoleku mõistet. Siseministeeriumi seisukohalt on see julgeolekupoliitika aluste keskne küsimus ning ühtse arusaama loomiseks on oluline see põhimõiste ka sisustada.
2. Ptk 2, lk 3 alapealkiri „Julgeolek ei ole eraldi valdkond, vaid osa kogu ühiskonna tegevusest“ on segadust tekitav ja ettepanek on see eemaldada. Ettepanek läheb kokku ka meie eelmises punktis kirjeldatuga. Nimelt siin öeldakse, mida julgeolek *ei ole* aga samal ajal ei ole kirjeldatud, mis julgeolek on. Samuti läheb lause vastuollu Siseministeeriumi arusaamaga julgeoleku terminist, kuivõrd Siseministeeriumi arusaamist mööda ei ole julgeolek „tegevus“ nagu võib pealkirjast järeldada vaid **julgeolek on riigi seisund**.
3. Ptk 3, lk 6 lõik „Hiina Rahvavabariigi kasvav globaalne mõju majanduse ja tehnoloogia kaudu on toonud kaasa tema senisest tugevama enesekehtestamise rahvusvahelisel areenil. Hiina Rahvavabariigi majanduslik toetus kahandab lääne sanktsioonide mõju ja võimaldab tugevdada Venemaa relvajõudusid. Võimalik kriis India ja Vaikse ookeani regioonis mõjutab Euroopa, sealhulgas Eesti julgeolekut“ ei edasta Siseministeeriumi hinnangul piisava selgusega võimalikke **Hiina tegevusest lähtuvaid ohte Eesti julgeolekule**, mida võib järeldada muuhulgas Eesti julgeolekuasutuse avalikest aastaülevaadetest ja raportitest, kui ka Euroopa Liidu strateegilistest dokumentidest.
4. Ptk 3, lk 6 on tumedalt esile tõstetud alapealkiri „Majandusjulgeolek ja varustuskindlus on julgeoleku osa.“ Siseministeeriumi hinnangul ei lähe alapealkiri kokku peatüki mõttega ning ei kirjelda kuidagi julgeolekukeskkonda. Ettepanek oleks asendada see lausega, mille keskmes oleks **majandusjulgeoleku suurim väljakutse**.
5. Ptk 4, lk 8 on põhimõte „**Sõjalise kaitse kulude tase** on vähemalt 5% sisemajanduse koguproduktist.“ Sama põhimõte on juba toodud peatükis 1 lk 4 sõnastuses „Julgeoleku tugevdamiseks teeb Eesti kiirendatult suuremaid pingutusi iseseisva kaitsevõime

tugevdamiseks, panustades alates 2026. aastast riigikaitsele vähemalt 5% sisemajanduse koguproduktist, millele lisanduvad investeeringud laia riigikaitsele.“ Siseministeriumi hinnangul pole põhjendatud sama mõtet ühes dokumendis kaks korda väljendada vaid valida välja üks koht selle mõtte väljendamiseks.

6. Ptk 4, lk 8 on lause „Eesti töötab selle nimel, et tagada NATO ja Euroopa Liidu piisav ja järjekindel rahastus nii kaitsevalmiduse suurendamisele kui ka piiriüleste transpordi- ja energiaühenduste arendamisele, Ukraina toetamisele ning Venemaa Föderatsiooni vaenulikest eesmärkidest tingitud negatiivsete sotsiaalmajanduslike mõjude leevendamisele.“ Siseministeriumi ettepanek on lisada loetellu ka **sisejulgeoleku tagamine, kriisivalmidus ja elanikkonnakaitse võimed** nende teemadena, mille nimel Eesti töötab NATO ja Euroopa Liidu tasemel piisava ja järjekindla rahastuse saavutamiseks.
7. Ptk 4.3 lk 13 on lause „Riigi ja ühiskonna julgeoleku kahjustamise katsed toimuvad pidevalt ega alga kriisi või sõjaga.“ Siseministerium palub muuta lause ehitust sõnumisulguse ja loetavuse huvides järgnevalt (SiM algne sõnastusettepanek): „Riigi ja ühiskonna julgeoleku kahjustamise katsed toimuvad pidevalt ega **alga alles kriisi- või sõjaolukorras**“.
8. Seletuskirja ptk 5, lk 6 on toodud **sisejulgeoleku definitsioon**: „Sisejulgeolek on seisund, mil riigis valitseb ühiskondlik rahu.“ Siseministerium palub muuta sisejulgeoleku termini definitsiooni ja sõnastada see järgnevalt: „Sisejulgeolek on riigi seisund, milles on mittesõjaliste julgeolekuohtude maandamise ja tõrjumise kaudu tagatud riigi püsimine ja suveräänsus ning ühiskonna toimimine kooskõlas Põhiseaduse aluspõhimõtetega“.
9. Palume lisada seletuskirja ptk 5 terminitesse **sisekaitse definitsioon** järgnevas sõnastuses: „Sisekaitse on sisejulgeoleku ja avaliku korra tagamise ning elanikkonnakaitse tegevuste koordineeritud elluviimine riigikaitse kriisi olukorras.“
10. Teeme ettepaneku seletuskirja lisada ptk 5 „Riigikaitse laia käsituse“ termini definitsioonile täiendavalt järgnev lause: „**Lai riigikaitse** koosneb tegevusvaldkondades riigikaitseüleannetena riigiasutustele, ettevõtjatele, kohaliku omavalitsuse üksustele ja teistele osalistele pandud kohustustest.“
11. Ptk 4.1, lk 10 palume muuta alapealkirja „Elanikkonnakaitse tagab inimeste valmisoleku ja toimepidevuse“ järgnevas sõnastuses: „**Elanikkonnakaitse tagab inimeste valmisoleku ja võimed elude päästmiseks**“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister